

Синдикално

U@p@d

ЛИСТ СИНДИКАТА ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ

Број 171-172 • XII 2016 - I 2017 • Година XVII • Бесплатан примерак • www.sind-obr.org.rs

ISSN 1451-7574

- Јубилеј: 25 година СОС
- У Београду одржана Конференција ETUCE
- Иницијатива за измену Уредбе
- Одржана три семинара за председнике синдикалних организација

Прође и ова 2016. година у различитим политичким превиранима. Добили смо нову Владу, новог министра и отворили поглавље преговора које се односи на образовање. За нас је кључно: **побољшање материјалног положаја у образовању и јачање професионалног статуса просветних радника** кроз социјални дијалог са МПН, штрајком, учешћем и залагањем у њиховим структурама. За то смо се борили и боримо се.

Нисмо успели много кроз повећање плата (дошли смо на ниво од пре три године, а потросачка корпа је унапредовала). Постигли смо договор о учешћу Синдиката у изради:

- Закона о платама у јавним службама
- Учешће наших представника у расподели технолошких вишкова
- Активно учешће у утврђивању мреже школа и изради ЗОСОВ, реформи образовања и ПКУ на свим нивоима образовања.

Тражили смо да Влада испоштује оно што је Споразумом из 2015. потписала, али пара за новогодишње награде нема, док за нове парламентарне и председничке изборе има.

Обилазећи разне регионе и људе дилем целе Србије, од Суботице и Новог Сада до Трстеника, Врања, Лесковца, Новог Пазара и Косовске Митровице, видели смо последице вишегодишњег урушавања образовања:

- Неулагање у инфраструктуру школа
- Подељеност локалних политичких интереса
- Поражавајућа демографска карта

Последице су условиле кретање запослених ка већим срединама, где мале средине остају са патуљастим школама што постаје опасност за њихово гашење. Тамо где се затвори школа нема више будућности. Бела куга нас је довела да губимо радна места. Политика државе диктира нова занимања и укључивање младих у производњу, тзв. дуално образовање. Видећемо шта ће и од тога бити.

СОС ће свим видовима синдикалне борбе, а пре свега јачањем унутрашњих капацитета и унапређивањем сопствене организационе структуре - полазећи од сваког ЧЛАНА, па до социјалног дијалога са владајућим структурама - тражити:

- Заштиту радно-правних бенефита запослених на свим нивоима образовања

И тако...

- ПКУ за високо школство
- Адекватно стручно усавршавање
- Надокнаде за квалитетно образовање наставника и васпитача
- Активно учешће у утврђивању мрежа школа
- Активно учешће у реформи образовања
- Решавање посебних професионалних захтева у оквиру различитих нивоа образовања
- Једнак статус високог образовања са осталим секторима у систему образовања
- Однос коефицијента у основном и средњем и високом образовању (који је био успостављен у 2008. години)
- Сходно томе и финансирање запослених у ученичком и студентском стандарду
- Сходно томе и финансирање запослених у предшколском образовању и васпитању.

Што се тиче унутрашњих капацитета СОС, након 25 година постојања и активног учешћа на синдикалној сцени радићемо на:

1. Унапређењу рада сваке наше синдикалне организације
2. Унапређењу рада одбора образовања у оквиру општинских, градских и окружних већа СССС

3. Унапређењу рада регионалних центара СОС.

Све то чинићемо кроз:

- Редовно извештавање о планираним и реализованим активностима са терена
- Коришћење свих расположивих облика комуникације
- Одржавање семинара и јавних трибина активирањем рада на територијама, где нам је ослабила синдикална организованост
- Редовно ажурирање базе података чланства
- Активније учешће у Фонду солидарности
- Активирање регионалних секција жена и укључивање у рад СОС
- Формирање секције младих
- Спортске и друге рекреативне активности
- Културно стваралаштво и ангажовање међурегионална и интернационална сарадња.

Једна пословица каже: "Ко мисли годину дана унапред - гаји пшеницу. Ко мисли 10 година унапред посади воћњак. Ко мисли за вечност - васпитава децу".

Уз борбу за остварење синдикалних права, желим вам срећну Нову 2017. Годину!

ВАЛЕНТИНА ИЛИЋ

Иницијатива за измену Уредбе

Бојана Савић, председница СО СОС ПУ "Вукица Митровић" у Лесковцу, чланица Председништва РЦ за Јабланички округ, чланица РО СОС и чланица Одбора делатности предшколаца упутила је телима СОС у којима је члан Иницијативу за припрему иницијативе СОС за измену Уредбе о коефицијентима за исплату и обрачун плата.

"Користим прилику да у оквиру рада на пољу унапређења положаја чланова - запослених у предшколским установама, покренем иницијативу у циљу скретање пажње на важност побољшања положаја запослених у предшколским установама и то по следећим питањима:

- да се у оквиру рада и деловања именованих органа Синдиката припреми **иницијатива** према надлежном министарству и даље Влади РС за измену важеће Уредбе о коефицијентима за исплату и обрачун плата запослених у јавним службама у делу регулативе којом се предвиђа увећање прописаних коефицијентата за обрачун и исплату плата запосленима у установама предшколског образовања и васпитања и то на начин да увећање коефицијента, осим за наставника разредног старешину, буде предвиђено у истом износу 4% и за васпитаче и сестре - васпитаче запослене у предшколским установама.

Ово из разлога што васпитачи и сестре-васпитачи као и наставни-

ници разредне старешине једнако приступају изради планова и програма, вођењу евиденције, вођењу разних белешки којима се прати свеукупни развој и напредовање деце предшколског узраста, укљученост и приступање реализацији радних обавеза у оквиру законом предвиђених тимова установе и друго;

- да се у оквиру правовременог деловања на пољу превенције и заштите могућег нарушавања радно-правног положаја васпитача припремних предшколских група, прате измене и допуне ЗОСОВ и Закона о основном образовању и васпитању и благовремено спречи могући проблем "преливања технолошких вишкова из делатности основног у делатност предшколског образовања".

Наиме, уколико су незваничне информације из МПНТР тачне да ће Закон бити измењен тако да се наставницима разредне наставе, за чијим би радом престала потреба, омогући распоређивање на радна места васпитача у припремним предшколским групама исте или других установа основног образовања. Појава извесног броја васпитача, као запослених за чијим је радом престала потреба, произвешће неслагљиве последице за васпитаче припремних предшколских група и у многоме угрозити тренутну организациону структуру. При том, настаће и проблем њиховог даљег распоређивања". **Р. С. П.**

Првих четврт века

Ове године Синдикат образовања Србије слави 25 година рада.

Организација је формирана 14. августа 1991. године решењем Министарства за рад, борацка и социјална питања и уписана под редним бројем 6.570 као грански синдикат чланова запослених у делатности образовања. Првобитан назив био је "Синдикат радника образовања, науке и културе", а предводио га је, данас покојни, Чедомир Јакшић.

СОС је био један од 20 гранских синдиката у Савезу синдиката Србије. Почетком бурних деведесетих, након увођења вишестраначког система, успостављен је и вишесиндикални плурализам. СОС је од њеног оснивања 1993. године пуноправан члан "Интернационале образовања", међународне организације која окупује синдикате из области образовања.

Председник Синдиката од 1995. до 1999. године био је Јагош Булатовић. Средином деведесетих, док су други грански синдикати ћутали, СОС је био организатор више штрајкова, па и оног вишемесечног протеста 1997. године испред Министарства просвете. Штрајк и протест су окончани документом, који је потписао тадашњи председник Савеза, после чега је дошло до одлива незадовољног чланства и цепања синдиката.

Средином 1998. године Синдикат мења назив у "Синдикат образовања Србије". Тада је окупуо само запослене у основним и средњим школама и домовима ученика. Од бившег чланства формиран је велики број малих локалних синдиката који су постали нова синдикална конкуренција. Крајем 1999. године за председника Синдиката изабран је Бранислав Павловић.

Демократске промене су биле нови удар за Синдикат образовања Србије, јер је тада било у тренду јачање малих "демократских" синдиката. СОС је пребродило и то време и у наредном периоду успео да се наметне као респектабилна организација и иницијатор бројних синдикалних активности. Исте године издали смо први број листа "Синдикално перо" које је данас незаобилазан вид информисања чланства. Убрзо потом постављен је и сајт са прегледом најважнијих докумената Синдиката, колективних уговора, закона и других важних прописа.

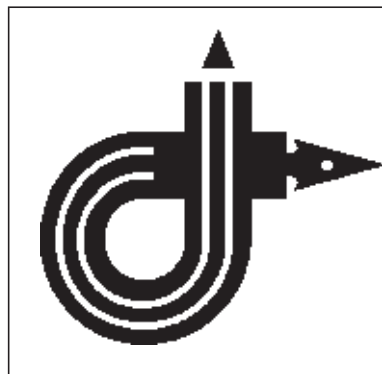
Након доношења Закона о раду 2001. године започет је процес реучлањавања чланства и формирања базе података синдикалних организација и чланова Синдиката. Већ следеће године утврђена је репрезентативност наше Организације са више од 18 хиљада приступница. У периоду од 2002. до 2006. године у Синдикат смо укључили и запослене у предшколским установама, у високом образовању, као и у студентском стандарду. Променама у организационој структури Синдиката формирана су четири одбора делатности у којима су представници из свих нивоа и делатности у образовању.

Министарство за рад је на предлог Одбора за утврђивање репрезентативности 12. септембра 2005. године издало Синдикату образовања Србије решење којим је утврђена репрезентативност Синдиката за делатности основних и средњих школа, домова ученика, високих, виших школа, као и студентских домова. Током 2007. године добијена је репрезентативност и за предшколско васпитање.

Најважнија активност Синдиката након промена 2000. године била је закључење ПКУ за основне и средње школе и домове ученика. Први уговор закључен је 2005. године. Потписници овог уговора су били министар просвете Слободан Вукановић и, поред нашег синдиката, ГСПРС "Независност". Од формирања Одбора делатности високог образовања вођена је борба за изједначавање цене рада са основним и средњим образовањем. Тај циљ је остварен 2008. године.

Од почетка 2010. године светска економска криза озбиљно се одразила и на деловање синдиката. Замрзавање зарада у јавном сектору, мере штедне и уговори са ММФ везују руке синдикатима у борби за интересе запослених. Почетком 2011. године, у сарадњи са осталим репрезентативним синдикатима, организован је велики штрајк запослених у просвети. Након завршетка штрајка поново долази до осипања чланства у основним и средњим школама. Међутим, синдикати који су наставили штрајк неславно су га завршили, без икаквих резултата.

Данас Синдикат образовања Србије представља организацију која је поштована као социјални партнер у земљи, али и у свету. СОС је највећи синдикат на свим нивоима образовања са око 38 хиљада чланова, у више од 780 синдикалних организација. Потписници смо колективних уговора за делатности основних и средњих школа и домова ученика, за студентски стандард, за високо образовање и за предшколске установе. Наши представници су чланови Национал-

ног просветног савета, Комисије за тумачење ПКУ, активно учествују у раду радних подгрупа за праћење распоређивања технолошких вишкова, али и других органа и комисија које се формирају за рад на законима из области образовања.

У протеклих 25 година стечен је велики углед и у светском синдикалном покрету. Поред деловања кроз чланство у Интернационали образовања, пажљиво је развијена билатерална сарадња са бројним синдикатима из окружења и остатка Европе. У сарадњи са холандским синдикатом АОб организовали смо бројне семинаре за едукацију синдикалних активиста, чланица Секције жена, за развијање регионалне сарадње, а са шведским синдикатом "Lärarförbundet" закључен је пројекат о јачању организационе структуре Синдиката образовања Србије. Током 2014. године за пострадале од поплава, добили смо финансијску помоћ од пријатељских синдиката из Грчке, Словеније и Црне Горе.

У тешким и променљивим временима, која предуго трају и не назире им се крај, изграђена је организација за поштовање и пример другим синдикатима. Синдикат образовања Србије је данас најорганизованији синдикат у области образовања у Србији. Незаобилазан је активан чинилац и иницијатор социјалног дијалога на нивоу државе, уважен је на међународној синдикалној сцени у свим питањима положаја запослених у образовном сектору.

М. К.

Свим запосленима у образовању желимо срећне божићне и новогодишње празнике, као и бољу насипујајућу 2017. годину!

Активности органа Синдиката

У току новембра и децембра одржано је неколико седница органа Синдиката образовања Србије. Одржане су две седнице Председништва, седнице Одбора делатности предшколских установа и Одбора делатности ученичког и студентског стандарда, као и седница Републичког одбора.

На седници Председништва, одржаној 14. новембра, донета је Одлука о организовању заједничког штрајка упозорења 17. новембра, због непоштовања Споразума о прекиду штрајка из фебруара 2015. године. Организовали смо и заједничку конференцију за новинаре (три репрезентативна синдиката), са које је јавности упућено саопштење поводом навршене две године од организовања вишемесечног штрајка окончаног закључивањем ПКУ за основне и средње школе и домове ученика, као и Споразумом о решавању спорних питања.

На Председништву је договорено да се упуће дописи министру просвете у вези са проблемима у студентском стандарду и за хитно закључивање ПКУ за високо образовање.

Седница Одбора делатности предшколских установа одржана је 17. новембра, само неколико дана након потписивања првог ПКУ за ову делатност на нивоу Републике. Најважнија тема састанка је свакако био ПКУ и основна права која су остварена. Иако има недостатака, важно је да је закључен и да се у наредном периоду може побољшавати. Председник Одбора Новак Катић је рекао да овај ПКУ даје минимум права, а да колективни уговори на локалу могу дати и већа права. Са седнице Одбора упућени су дописи министру просвете, министру финансија и министарки за државну управу и локалну самоуправу. Одбор је заузео општи став да припремни предшколски програм остане на нивоу предшколских установа, односно да их и даље воде васпитачи. Највећи проблем у предшколским установама је подељени статус, јер је предшколско васпитање саставни део образованог система, а предшколске установе се финансирају на нивоу локалних самоуправа. Зато је закључено да се Синдикат ангажује да се финансирање ПУ пребаци на републички буџет.

На Одбору је покренута иницијатива за измену Закона о ПИО у делу изналажења решења за запослене у предшколским установама који непосредно раде са децом, како би се због физичког оптерећења и професионалних обољења, бенефицирао радни стаж. Чланови Одбора су изнели и друге проблеме у срединама које заступају, а посебна пажња је усмерена на стање у ПУ "Наша радост" у Суботици, где је локална власт отпустила неколико

Седница Одбора предшколаца

десетина спремачица и дала приватној агенцији да обавља те послове.

У петак, 23. децембра, одржане су три седнице: Председништво, Одбор делатности ученичког и студентског стандарда и Републички одбор.

На Председништву је разматрана одлука Градског одбора образовања Ниша, затим активности одбора образовања на територији, као и измене и допуне Пословника о раду Републичког одбора.

На седници Одбора делатности ученичког и студентског стандарда усвојен је записник са конститутивне седнице, поднет је извештај о активностима у протеклом периоду и разматран план деловања за наредну годину. Председник Одбора Данијел Ђорђевић је нагласио да су запослени у студентском стандарду у великим проблемима, пре свега, због тога што је око 50 запослених на минималцу, а по најављеним повећањима за следећу годину од само три посто, тај проценат ће се повећати. Од јануара 2017. године најављено је и повећање минималне цене рада по сату, чиме ће се још више нарушити систем коефицијената. Поред тога, зараде су касниле десетак дана што је изазвало огромно незадовољство запослених, с обзиром на то да први пут касне плате у последњих петнаест година. Синдикат је одмах интервенисао у реосрном министарству и плате су пуштене.

Одржана су два састанка са министром просвете и са помоћником за студентски стандард Љубишом Антонијевићем, на којима су договорни упознати са свим проблемима у овој делатности. Договорено је да се одмах после новогодишњих празника организује још један састанак са министром. Посебно је важно наставити рад на Закону о платама у јавним службама (платни разреди) и "гурати" предлоге Синдиката.

Четврта седница Републичког одбора у новом сазиву одржана је одмах после седнице Одбора де-

латности. Седници је присуствовало 40 чланова РОС. На седници је разматрана одлука Градског одбора образовања Ниша и верификован мандат новом члану из Ниша, Драгани Милошевић, која је заменила колегу Бранимира Марковића.

Републички одбор је одбацио наведену одлуку Градског одбора образовања Ниша и договорено је да у најкраћем року у Нишу буде организован састанак са руководством Синдиката. Републички одбор је усвојио предложене Измене и допуне Пословника о рад, којима је предвиђено да се у хитним и ванредним ситуацијама, када није могуће благовремено сазвати седницу, чланови РОС могу изјаснити путем мејла.

У плану активности за наредну годину посебно је наглашено интензивирање рада одбора образовања на територији, редовно организовање састанака и достављање извештаја, формирање посебних тела Републичког одбора (комисија, секција) која ће побољшати рад Синдиката и деловати на привлачењу чланства, организовање јавних трибина по појединим темама, заштита запослених на свим нивоима образовања од растућег насиља и друге активности. Колегица Славица Радовић је скренула пажњу на проблем који у наредној години најављују, а односи се на наставу физичког васпитања и који може довести до технолошких вишкова за овај предмет.

Колегица Борка Вишнић је укратко известила Републички одбор о одржаној конференцији Европског синдиката образовања у Београду, а технички секретар Миодраг Камперелић је припремио текст о јубилеју Синдиката - Првих четврт века Синдиката образовања Србије.

Републички одбор је потврдио одлуку Одбора делатности предшколских установа о покретању иницијативе за измене Закона о ПИО.

МИОДРАГ КАМПЕРЕЛИЋ

Исти аршин за све предшколце

Председник Одбора делатности предшколских установа Новак Катић и председница СОС Валентина Илић упутили су 17. новембра министарки државне управе и локалне самоуправе Ани Барнабић допис у име запослених у овој делатности:

"Поштована,

Обраћамо Вам се у име запослених у предшколским установама а поводом повећања плата у јавном сектору за 2016. годину, одлуком Владе Републике Србије а која није реализована у свим локалним самоуправама као оснивачима предшколских установа. Као што Вам је познато, Закон о изменама и допунама закона о буџетском систему (Сл. гласник бр. 103/2015), члан 3, став 2, регулисао је могућност повећања плата за 4% у предшколским установама.

Оснивачи предшколских установа у великом броју градова и општана су то ПРОТУМАЧИЛИ ДА МОГУ, АЛИ И

ДА НЕ МОРАЈУ ДА ПРИМЕНЕ. Закон о предшколском васпитању и образовању, члан 52, став 2. каже: "Основица за обрачун и исплату плата у предшколским установама не може бити нижа од основице за обрачун и исплату у основном образовању и васпитању, али може бити увећана из средстава које оствари установа или јединица локалне самоуправе".

Сматрамо да је такво понашање недопустиво, јер су предшколске установе по ЗОСОВ интегрални и не мање важан део образовног система Републике Србије.

Избегавањем повећања плата запосленима у предшколским установама исте стављају у неравноправан положај.

Такође, подсећамо да радно-правни и материјални положај запослених у јавном сектору са аспекта Устава и Закона о раду, који на општи начин регулишу подручје рада, као и са аспекта посебних закона који регули-

шу права запослених у свакој делатности, не сме да зависи од тога да ли је извор финансирања буџет Републике Србије или буџет општине. Радно правни статус мора бити исти за све, јер у супротном, као што је то случај у многим градовима и општинама, где оснивач предшколских установа није запосленима повећао плате за 4%, запослене излаже очигледној дискриминацији која је законом забрањена и санкционисана.

У вези са тим, очекујемо да Ви својим ауторитетом и положајем, утичете на осниваче предшколских установа, у градовима и општинама где запослени нису добили повећање од 4%, да што пре исправе неправду, јер једино на ту основицу може се применити обећано повећање које за предшколске установе још није дефинисано.

Молимо Вас да нас у што краћем року примите како би смо нашли решење за проблеме у предшколским установама".

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ПРЕДСЕДНИК АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ

Поштовани,

На састанку у новембру месецу 2015. године упознали смо вас са свим проблемима запослених у предшколским установама и тада договорили да је једино решење у циљу ефикасног решавања ових проблема да се финансирање зарада запослених пренесе на буџет Републике Србије.

С обзиром на то да се у планираном буџету Републике Србије за 2017. годину не видимо, а да је у Упутству за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2017. годину видљиво да је локалним властима и даље омогућено да сами одлучују да ли ће запосленима у предшколским установама у 2017. години увећати плату за 6%, проблем и даље остаје нерешен.

У вези са чланом 52. став 2 Закона о предшколском васпитању и образовању која гласи: „Основица за обрачун и исплату плата у предшколским установама не може бити нижа од основице за обрачун и исплату у основном образовању и васпитању, али може бити увећана из средстава које оствари установа или јединица локалне самоуправе“ сматрамо да локалне самоуправе које нису примениле повећање зарада за 4% од јануара ове године, директно крише ову одредбу поменуте закона.

У циљу решавања поменутих проблема Синдикат образовања Србије захтева хитан састанак представника синдиката са Вама и представницима Министарства финансија, Министарства државне управе и локалне самоуправе и Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ
ПРЕДСЕДНИЦА
Ир Валентина Илић
ОДБОР ДЕЛАТНОСТИ ПРЕДШКОЛСКИХ УСТАНОВА
ПРЕДСЕДНИК
Новак Катић

Зукорлић се састао са синдикатима просвете

Уторак 6. децембра 2016. године одржан је састанак председника три репрезентативна синдиката у просвети: Синдиката образовања Србије, ГСПРС "Независност" и Синдиката радника у просвети Србије са председником Одбора за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво Народне скупштине Муамером Зукорлићем.

Представници синдиката су упознали председника Одбора господина Зукорлића са проблемима у просвети и захтевима синдиката у вези са повећањем зарада за наредну годину. Председница Синдиката образовања Србије је предочила све проблеме запослених на свим нивоима образовања у вези са закључивањем ПКУ за високо образовање, увећањем зарада запосленима у предшколским установама и студентским центрима. Председник Одбора Муамер Зукорлић је обећао да ће подржати оправдане захтеве синдиката.

ИНФО СОС

ПКУ за високо образовање усвојити што пре

Председница нашег синдиката Валентина Илић обратила се дописом 28. новембра помоћници ресорног министра Мирјани Поповић и доставила јој усаглашену верзију ПКУ за високо образовање.

“Поштована,

Према договору постигнутом на састанку са министром Младеном Шарчевићем, одржаном у Министарству просвете, науке и технолошког развоја 23. Новембра 2016. године, у прилогу овог дописа достављамо Вам последњу верзију ПКУ за високо образовање која је усклађена са примедбама Министарства финансија, Министарства за рад, Министарства државне управе и Републичког секретаријата за законодавство.

У усаглашеној верзији ПКУ прихватили смо све примедбе наведених министарстава и секретаријата, осим у неколико случајева, где је формулација појединих ставова идентична као у ПКУ за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика и у ПКУ за запослене у студентском стандарду, који су претходно били усаглашени и потписани.

У току усаглашавања ПКУ представници министарстава су нам у више наврата истицали да они по службеној дужности увек достављају све уочене примедбе, да су истоветне примедбе доставили и при усвајању ПКУ за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, али да је овај ПКУ тада ипак усвојен због специфичних околности везаних за штрајк запослених у основним и средњим школама.

Наглашавамо да у усаглашеном ПКУ за високо образовање нема никаквих додатних оптерећења буџета, будући да је у члану 2 као послодавац дефинисана установа, тако да сви трошкови везани за јубилар-

не награде, отпремнине и увећање месечне плате председника синдикалне организације падају на терет сопствених средстава установе. Усаглашени ПКУ је 25. октобра 2016. у електронској форми достављен госпођи Љиљани Тодоровић.

Имајући у виду да услед непотписивања ПКУ запослени у високом

образовању нису у могућности да код послодавца (установе) остваре нека своја права (напр. добијају две уместо три плате као отпремнину при одласку у пензију), молимо Вас да што је могуће пре дате на усвајање овај усаглашени ПКУ за високо образовање”.

Р. С. П.

Проблеми у Студентском стандарду све већи

Средином новембра председница Валентина Илић и председник Одбора делатности ученичког и студентског стандарда Данијел Ђорђевић обратили су се дописом помоћнику министра просвете задуженом за ученички и студентски стандард Љубиши Антонијевићу и указали на бројне проблеме настале неадекватним финансирањем ове делатности и недостатком кадра. Поводом лошег материјалног положаја запослених у овој делатности председница и колега Ђорђевић су се 28. новембра обратили и министру Шарчевићу допи-

сом који је у оригиналу видљив на овој страни “Синдикалног пера”.

“Поштовани,

Одбор делатности ученичког и студентског стандарда Синдиката образовања Србије указује на бројне проблеме који захтевају хитно решавање, а то су:

- изједначавање кофицијената у студентском стандарду (исти за све студентске центре);

- финансирање свих радних места по закону о максималном броју запослених (сада се финансира далеко мање радних места од броја запослених предвиђених по закону);

- изједначити нето основицу за обрачун плата са основицом која се примењује за основне и средње школе;

- дозволити нова запошљавања и нова радна места која траже студентски центри ради несметаног функционисања и редовног обављања послова (услед одласка у пензију, напуштања установе или потребе ради проширења обима послова);

- најављена повећања да буду иста као и за све у просвети;

- редовна исплата плата, путних трошкова, јубиларних награда и отпремнина”.

Р. С. П.

Нови изазови за председнике синдикалних организација

Током новембра одржана су три семинара за едукацију новоизабраних председника синдикалних организација у организацији регионалних центара Синдиката образовања Србије.

Заједничка тема семинара била је “Јачање регионалних капацитета Синдиката образовања Србије: Нови изазови за нове председнике синдикалних организација”, а реализовани су у оквиру пројекта “Јачање капацитета Синдиката образовања Србије кроз рад регионалних центара” који је део вишегодишњег програма сарадње са шведским синдикатом образовања “Lärarförbundet”.

За синдикалне представнике из Јабланичког округа семинар је организован 4. и 5. новембра у Сокобањи, за Поморавски округ 18. и 19. новембра у Параћину, а за представнике Браничевског округа 25. и 26. новембра у Пожаревцу.

Циљ семинара био је да се учесници упознају са актуелним питањима синдикалног рада и обавезама за извеснију будућност запослених у образовању - у реализацији ПКУ за запослене у основном и средњем образовању и домовима ученика и улози синдиката у збрињавању технолошких вишкова.

Поред тога, новоизабрани председници синдикалних организација су се детаљно упознали или подсетили на основне одредбе деловања Синдиката образовања Србије - од Статута СОС, унутрашње организације до метода рада и деловања, као и услуга обезбеђених чланству.

Сваки регион је уз основни програм семинара истакао и потребу додатних садржаја, према заинтересованости чланства. На семинару за Јабланички округ највише пажње је посвећено решавању проблема технолошких вишкова, с обзиром на изражене отпоре у преузимању запослених са листа технолошких вишкова. Правне услуге које се реализују у оквиру Регионалног центра, као и бројне друге услуге члановима основ су за јачање организације у овом округу. Учесници

Пожаревац

семинара су изразили висок степен заинтересованости за учешће у раду синдикалних активности и предложили низ иницијатива у којима су спремни да се ангажују.

С обзиром на укључивање нових синдикалних организација из предшколског васпитања и образовања у Поморавском округу је посебна тема била посвећена овој делатности, уз учешће представника предшколаца из других региона. То је била прилика да се представи и анализира по први пут усвојени ПКУ за предшколско васпитање и образовање, а и детаљније разговара о проблемима запослених у вртићима.

У Браничевском округу посебна тема семинара била је посвећена значају организације спортских и рекреативних активности и њиховом доприносу синдикалним активностима и јачању заједништва.

Семинаре су учесници оценили изузетно позитивно, јер су многи по први пут имали прилику да се упознају или подсети основа синдикалног деловања и саопште своје дилеме, проблеме у свакодневном раду и идеје за будући рад. Поред председника синдиката, у раду семинара су могли да учествују и представници образовних установа који су изразили заинтересованост да више сазнају о синдикату и мо-

гућностима да кроз организовање синдикалне организације реализују своје потребе и решавају проблеме.

За учеснике семинара припремљен је и одговарајући материјал - одштампани примерци Статута СОС и Тумачење ПКУ за основне и средње школе и домове ученика.

У раду семинара учествовала је председница Синдиката образовања Србије Валентина Илић са сарадницима, а излагачи су били руководиоци регионалних центара, њихови сарадници и активисти.

Многи учесници су се озбиљно припремили за семинаре и током рада изнели низ корисних предлога - од унапређења одредби ПКУ до иницијатива за унапређење положаја предшколаца, али и идеја за привлачење нових чланова, посебно младих у наш синдикат, као и нових садржаја у раду Синдиката и узајамног информисања и јачања медијске слике у јавности.

На семинарима је тема била и јачање регионалних секција за родну равноправност (Секција жена), што ће и бити једна од активности СОС у наредном периоду.

Током дводневног рада и дружења на сваком семинару показало се да је овај облик рада незаобилазан у јачању нашег синдиката, те ће бити настављен и наредне године.

Б. В.

Сокобања

Параћин

Амбициозни приоритети новог руководства

Европски синдикати образовања утврдили амбициозне приоритете за квалитетно образовање и изабрали ново руководство

У Београду је од 5. до 8. децембра у Центру "Сава" одржана Европска конференција синдиката образовања, на тему "Јачање синдиката образовања: кључ за промоцију квалитетног образовања".

Претконгресне активности 5. децембра обухватиле су широк дијапазон тема о којима се детаљно расправљало: од социјалног дијалога у образовању, питања једнакости, положаја високог образовања, науке и истраживања, миграције, стручног усавршавања наставника, главних проблема предшколског образовања и васпитања... Одржан је и редовни састанак CENET мреже, која поред представника земаља Централне и Источне Европе у протекле две године окупља и представнике синдиката образовања из азијских земаља. Закључено је да је мрежа досадашњим активностима испунила очекивања и донета је одлука о наставку рада.

Конференција је 6. децембра започела наступом најпознатијег дечијег хора "Колибри", а потом се учесницима обратио министар просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије Младен Шарчевић. Министар је истакао да је за подизање нивоа квалитета образовања у Србији потребно дугорочно решити статус запослених у образовању кроз равноправно учешће у буџету Србије, као и другим променама које ће побољшати положај запосле-

них. Такође, навео је неке од области у којима су неопходне реформе - од повећања обухвата деце предшколским васпитањем и образовањем, преко потребе за променама у вишим разредима основних и у средњим школама, а уз све то је потребно радити на повећању мотивације наставника и њиховој бољој обуци.

У име свих синдиката из Србије, који су чланови Интернационале образовања, учеснике и госте је поздравила Валентина Илић, председница Синдиката образовања Србије.

У име Интернационале образовања обратила се председница Сузан Хопгуд.

Потом су се Конференцији обратили и други гости из Брисела: секретар ETUC, представник Европске организације послодавца у образовању и Европски комесар за образовање.

Главни реферат о досадашњем раду и будућим задацима

поднела је председница Европског комитета синдиката образовања Кристин Блауер.

Током два дана расправе о главној теми и предложеним резолуцијама, 350 делегата из 131 организације из 48 европских земаља у садржајном и конструктивном дијалогу утврдили основе будућег рада којима ће се ојачати синдикати образовања као кључни чинилац квалитетног образовања. Поред обимног програма рада за период 2017 - 2020, усвојено је неколико резолуција, којима синдикати изражавају своје одговоре на изазове којима се наставно особље суочава у овим временима.

Поново је истакнут захтев за повећање инвестирања у јавно образовање, за ефикасан социјални дијалог и професионална права и одговарајуће радне услове наставника и наставног особља.

Делегати конференције усвојили су следеће резолуције и политичке ставове:

- Резолуција о јачању синдиката образовања: кључ за промоцију квалитетног образовања

- Резолуција о синдикатима образовања и избегличкој ситуацији у Европи: промоција образовања као кључа за интеграцију и инклузију

- Резолуција о избеглицама и расељеној деци

- Резолуција против приватизације и комерцијализације образовања

- Заједничка резолуција о јачању једнакости унутар образовања и синдиката образовања у брзим светским променама

- Резолуција о повећању статуса и признавања наставних активности у високом образовању

- Резолуција о социјалности са турском образовном заједницом

- Резолуција о социјалном дијалогу и колективном преговарању у европским школама

- Резолуција о гарантовању квалитета у образовном систему кроз обнову образовног особља и рад са другим образовним професијама

- Резолуција о образовању за демократију

- ETUCE политички ставови о наставничкој професији у 21. веку и употреби информационог технологија

Председница ETUCE Кристин Блауер је истакла да се образовање у Европи још суочава са тешким временима, са растућим неједнакостима и неједнакостима у приступу, који се дешавају у опасним временима јачања екстремизма, нетолеранције и ксенофије широм Европе.

"Наставници и васпитачи носе велику одговорност за васпитање појединаца за демократска друштва, али је њихов положај далеко од тога да буде адекватно признат. Њихова права, професионални и радни услови морају бити признати, поштовани и промовисани и њихов животни стандард унапређен, ако делимо уверење да је образовање кључно за развој демократских, фер и праведних друштава", истакла је Блауер.

Лидери синдиката образовања у Европи су изабрали нови руководећи тим за наредне четири године. Кристин Блауер је потврђена као ETUCE председница, а изабрано је шест потпредседника, који ће руководити радом новог ETUCE Комитета.

Нови ETUCE Биро ће чинити:

- Кристин Блауер, NUT, Велика Британија, председница

- Одил Кордилије, SNES - FSU, Француска, потпредседница

- Андреас Келер, GEW, Немачка, потпредседник

- Дорте Ланге, DLF, Данска, потпредседница

- Труди Керперин, AOb, Холандија, потпредседница

- Галина Меркулова, ESEUR, Руска федерација, потпредседница

- Бранимир Штрукељ, SVIZ, Словенија, потпредседник

Конференција је одала признање дугогодишњем ETUCE генералном секретару 2002 - 2010 и ETUCE директору 2010 - 2016 Мартину Ремеру, који је током дугог низа година посвећено водио организацију и постигао запажене резултате: међу њима је иницирање секторског социјалног дијалога у образовању, изграђивање јединства и јачање солидарности међу просветним радницима у Европи после дугогодишње дубоке фрагментације и изолације. Оно што су посебно истакли представници синдиката образовања из земаља Централне и Источне Европе је успостављање заједничких основа и темеља за садржајније упознавање и разумевање са синдикатима из Западне Европе, као претпоставке успешнијег заступања свих запослених у образовању.

За новог европског директора ETUCE именована је Сузан Флокен, која од јануара 2017. преузима дужност.

Делегати Конференције гласали су и за представнике сваке земље у ETUCE Комитет, тамо где је за ту позицију било пријављено више кандидата.

Србију ће и у наредном периоду представљати кандидат Синдиката образовања Србије. Тајним гласањем за члана ETUCE Комитета за наредни четворогодишњи период изабрана је Валентина Илић, председница Синдиката образовања Србије.

Поред овог признања за досадашњи рад нашег синдиката, председништво Конференције се посебно захвалило Синдикату образовања Србије и свим нашим сарадницима који су, по оцени свих учесника, вредно радили на веома успешној организацији Конференције.

Укупном позитивном утиску делегата Конференције, од којих је већина по први пут била у Београду, допринео је и леп програм и дружење током свечане вечере, која је организована у Дому војске.

БОРКА ВИШНИЋ

Младен Шарчевић

Мартин Ремер

Много питања и још више изазова

Обраћање председнице Интернационале образовања Сузан Хопгуд учесницима Европске конференције синдиката образовања

Драге колеге, пријатељи, дозволите ми да још једном захвалим министру и нашим домаћинима из Србије за топлу добродошлицу у Београд. Мада сам по први пут у овом граду, сматрам да ниједно друго место не одговара више овом догађају, посебно у овом необичном времену у којем живимо. Београд је видео и све то искусио од кад су први становници овде стигли пре 7.000 година. Он је цвetaо и преживео кроз Римско, Византијско, Отоманско, Српско и Аустријско царство. То је град који је поднео векове промена и тега. Његови становници разумеју тешке изазове на најличнијем нивоу.

Пошто смо се овде окупили ове недеље, мислим да је пригодно да погледамо у наше домаћине за снагу, пошто се суочавамо са светом који наставља да скреће са кључних демократских вредности и ка непознатој територији.

Наш последњи Светски конгрес је идентификовао четири глобална питања, забрањавајућа, ако не и опасна питања са којима се суочавамо:

1. даља интеграција светске економије која баланс моћи помера од демократских институција ка неизабраним корпорацијама и другим тржишним снагама

2. смањивање поштовања међународних стандарда које утиче на наше демократске слободе и грађанска права

3. геополитичке промене које утичу на национални суверенитет и дугогодишње глобалне стандарде за мир

4. талас екстремизма појединих група које тврде да делују у име религије или етничких или националистичких разлога.

Сва та питања постављају и политичке, али и образовне и професионалне изазове, који ће представљати додатни напор и захтеве нашим члановима, нашим синдикатима, нашој професији и самој Интернационали образовања. А можда постоји и пето питање, које се односи на Брегзит и избор господина Трампа за председника САД, од којих оба могу поставити додатни изазов који тек треба да се реализује.

Као синдикати образовања, сматрам да имамо и моћи и одговорности, што је кључно, да издржимо ову олују и одбранимо и промовишемо вредности које нам помажу да будемо заједно.

У септембру смо у Њујорку послали поруку поводом обележавања 50 година "Препорука о статусу наставничке професије". Мада је документ писан у протеклом веку, ове Препоруке су више од текста на папиру. Веће од укупног збира његових делова. Оне, пре свега, афирмишу трансформациону улогу коју наставници имају у животима деце, њихових породица и заједница. У њему се

говори, цитирам: "Кључна улога наставника у образовном унапређењу и значај њиховог доприноса развоју човека и модерног друштва". Није лоше за 1966. годину, али не можемо овај темељни документ узети здраво за готово.

Драге колеге, бити наставник је морална сврха, то је посвећеност у прављењу позитивне разлике живота младих људи. И та посвећеност се у потпуности показује широм света, упркос променама политика.

То је повезано са помоћи младим људима да подрже сами себе, да допринесу друштву у целости, било као запослени, предузетници, професионалци, уметници, и да, чак и као политичари. Трансфер основног и унапређеног знања и вештина је у срцу наше мисије. А ту је још један, можда чак и важнији задатак: преношење заједничких вредности, вредности људских права, демократских вредности.

Прошлог месеца смо у Стокхолму били на Конференцији о образовању избеглица коју је организовала Интернационала образовања, где смо током два интензивна дана гледали изазове са којима се суочавају хиљаде младих људи који траже безбедност овде у Европи. Учесници су заврнули руке и радили на развијању конкретних акција да виде да ли сва избегла деца и млади имају шансу за квалитетно образовање.

Јасно смо дали до знања да програми за избеглице треба да се обликују у консултацијама са наставницима и њиховим организацијама. Не желимо приступ од врха до дна. Наши наставници у учионицама треба да буду укључени у развој програма од самог почетка. А почетно образовање наставника треба да садржи фокус на културну и религијску разноврсност да бисмо створили свет у коме наше разлике дефинишу оно што нас повезује.

Међутим, ишли смо и даље од тога. Као што сви знамо, оно што се дешава у учионици је много више од

трансфера базичних вештина. Ту се ради о интеграцији, о разноврсности, о образовању европских грађана, о образовању глобалних грађана. Да цитирам једног од модератора на конференцији у Стокхолму, професора Фернанда Риммерса са Универзитета у Харварду: "Начин на који ће се ствари дешавати у свету почивају на ономе што раде наставници". Живимо у глобализованом свету, једином свету за који знају наша деца. Морамо дати више нагласка на образовање за глобално грађанство. То је и био један од закључака које смо постигли у Стокхолму и једно од обећања које је дала Интернационала образовања.

Посвећени смо томе да наставимо заступање са нашим глобалним партнерима и охрабрујемо вас, наше организације чланице, да иду тим путем и лекције које сте научили поделите са својим члановима.

Али ту се не ради само о питањима међусобног разумевања. Мимо миграција, наш свет је дефинисан савременим факторима који узрокују главне заокрете о томе како живимо, радимо и уређујемо се као професија.

Међународни трговински уговори прекрајају и бришу границе. Информационе технологије у друштво у целини и у учионици, присиљавају нас да заштитимо своју професионалну аутономију и да поново размислимо на који начин образујемо. И трговина и технологија нас суочавају са таласом приватизације, које прете нашим стварним улогама као васпитача и квалитету и приступу образовању које наши ученици заслужују.

Дозволите ми да још једном истакнем да образовање није роба. Не можемо никако прихватити да наш школски систем или његов део води било ко други него државни ауторитет. Јавна школа је један од стубова наших демократских система, она је главно оруђе за постизање социјалне кохезије и једнакости, нешто за чим чезну сва наша друштва.

Ове теме и питања - миграције, трговина, информационе технологије и приватизација - су у провм плану ваше расправе ове недеље. И, мада се на површини могу чинити индивидуално јединственим, она су, у ствари, све делови узајамно повезаног света. Знамо да заједно можемо да апострофирамо и будућност наше професије и будућност наших друштава.

Образовање није само решење за наше европске и глобалне изазове, јер нема решења без образовања. Ту се ради о стварању мира и толеранције. О изградњи прихватања. О критичком мишљењу и слободи расправе, који су под претњом на сувише много места. И, драге колеге, то је моћна застрашујућа сила против нетолеранције и незнања.

Драги пријатељи, желим вам успешну конференцију, која ће поплочати пут ка одговорима за многе од тих препрека и могућности.

Приредила: **Б. В.**

Нови пут за квалитетније образовање

Драге колеге и пријатељи, драги делегати Европске конференције синдиката образовања, уважени и цењени гости,

Београд је ових дана центар света. Синдикалног света, посвећеног образовању, као једином путу ка бољем животу нових генерација, ка квалитетнијем животу садашњих генерација, као путу за остварењем демократских и бољих друштава од оних у којима су многи одрастали.

Част ми је и задовољство да вас све поздравим, у име Синдиката образовања Србије, као веома активног и уваженог члана наше међународне синдикалне заједнице - Интернационале образовања и Европског комитета синдиката образовања. Поздрављам вас и у име Гранског синдиката просветних радника Србије "Независност" и Синдиката науке Србије, који су такође чланови Интернационале образовања.

У Београду су данас бројни делегати европских синдиката образовања, а и највише руководство Интернационале образовања. Сви ћемо заједничким радом ових дана тражити нови пут за квалитетније образовање и нови пут за борбу којом ће просветни радници и сви запослени у образовању остварити статус какав заслужују: статус уважене, достојанствене професије од изузетне важности за свако друштво.

Чињеницу да се Европска конференција синдиката образовања по први пут одржава у земљи која није члан Европске уније, доживели смо и као признање Србији у њеним напорима за приступање ЕУ, али и нашим организацијама синдиката образовања у њиховим напорима за постизање бољег положаја просветних радника кроз социјални дијалог.

Обраћање Валентине Илић председнице Синдиката образовања Србије у име свих организација чланица EI / ETUCE из Србије

Овог месеца се очекује и отварање нових поглавља на путу ка ЕУ - поглавља 25 и 26 који се односе на образовање, науку и културу, што значи да смо у овим областима спремни да одговоримо утврђеним захтевима и стандардима.

Пре неколико дана су објављени резултати најновијег TIMSS истраживања - наши основци су постигли најбољи успех откад учествујемо у овом међународном истраживању и остварили натпросечне резултате у природним наукама. Универзитет у Београду је међу 300 најбољих у свету на Шангајској листи. Наши средњошколци се са мало ког међународног такмичења врате без прегршти најбољих одличја. По томе и по много чему другом, можемо да кажемо да наша деца и њихови наставници могу да се мере са вршњацима и колегама из много

богатијих земаља. Ми смо као наставници спремни да се мењамо, како бисмо одговорили новим захтевима времена.

Али никако не можемо бити задовољни материјалним положајем запослених у образовању. Свесни смо тешког опоравка од економске кризе и ценимо напоре да се наш положај побољша, али и уз такве најаве, значајно заостајемо испод просека у платама у Србији. Поред тога, све су већа очекивања и потребно је све више ангажовања наставника. Само добро образован и за свакодневни тежак просветни рад припремљен наставник, уз то пристojно плаћен за тај рад, може да буде мотивисан за већа постигнућа.

У нашој Народној скупштини у току је расправа о Буџету за наредну годину. О томе синдикати нису консултовани, што сматрамо великим пропустом и зато тражимо непосредно учешће у расправи о кројењу касе за образовање.

У мери у којој синдикати образовања и науке буду заједнички наступали тражећи активну позицију у социјалном дијалогу, уз уважавање свих актера, моћи ћемо да постигнемо и више за све запослене у овим делатностима. То је наш задатак за будућност.

Како ћемо га остварити, зависиће и од размене искустава из многих земаља, које ћемо чути ових дана, али и од одлука и порука наше Конференције.

Желим нам свима успешан рад и још једном добродошли у Београд!

Надамо се да ћете му се са радошћу враћати.

Колibri

Опремила: Р. С. П.

Резолуција

Поднета за усвајање од стране ETUCE Комитета ETUCE Конференцији, Регионалној Конференцији Интернационале образовања, на састанку у Београду, 6 - 8. децембра 2016.

На основу резолуција усвојених на 7. Конгресу ИО у Отави 2015. године, резолуција усвојених на ETUCE Конференцији у Будимпешти 2012 и Специјалној Конференцији у Бечу 2014, ETUCE Конференцији у Београду, 6 - 8. Децембра 2016.

Истиче да:

1. ИО и ETUCE политика јасно наглашава дуалну улогу синдиката образовања кроз обезбеђивање подршке наставницима и у односу на њихове услове запошљавања и у односу на професионална питања, и истиче да су они високо компетентни у обе области. Статут ИО, такође, наглашава да дуална улога синдиката образовања заједнички делује на унапређењу радних услова и на промоцији професионалних интереса наставног особља.

2. Глобална и финансијска криза је главни изазов за синдикате образовања у Европи и претња социјалном дијалогу на радне услове и услове запошљавања, као и на друга питања од професионалног интереса за наставно особље.

3. Синдикати образовања се суочавају са повећаним оклевањем или недостатком воље образовних власти и влада да се води социјални дијалог о националним реформама у образовању, о радним условима наставника и о професионалним потребама које се односе на те реформе.

Јачање синдиката образовања: Кључ за промоцију квалитетног образовања

4. Као негативна последица, растући број професионалних удружења и невладиних организација тврде да представљају наставнике и изгледа да постају уважена консултативна тела или чак социјални партнери многих влада.

5. Нови трговачки и инвестициони уговори, укључујући СЕТА, ТТИР и ТИСА, којима очигледно недостаје транспарентност и демократија, доводе до значајног ризика образовну политику, јавне школе и друге образовне институције, као и за наставнике, ученике и заједнице. Закључени текст СЕТА уговора показује да јавне услуге нису заштићене од оквира уговора.

Примећује да:

6. ETUCE је стално радио на утицају на европске политике да се осигура значајније разматрање ефикасном укључивању социјалних партнера у образовању у процес припреме и примене националних образовних политика кроз консултације са синдикатима образовања о питањима која се

односе на рад њихових чланова и професионалне интересе.

7. ETUCE је заступао да су синдикати образовања једини признати социјални партнери владама о питањима која се односе на образовање и посебно на професионалне потребе и интересе наставника.

8. У оквиру Европског секторског социјалног дијалога у образовању ESSDE, ETUCE је заједно са европским социјалним партнерима је већ постигао многе суштинске и на знању засноване споразуме о неколико образовних питања, као што су заједничке декларације и препоруке.

Признаје да:

9. Високо вреднована наставничка професија је предуслов за пружање високо квалитетног образовања за све. То је стога од највећег значаја за синдикате образовања да заштите и промовишу просветну професију.

10. Смањење буџета за образовање је озбиљно смањило плате, пензије, радне услове и сигурност посла наставног особља и резултирало недостатком наставника са значајним изазовима у привлачењу и задржавању наставника

11. Кључно је да синдикати образовања јесу и да буду призати од стране владе као социјални партнери у сталном ефикасном социјалном дијалогу и да конструктивно допринесе развоју квалитетног образовног система и обезбеђивање независних професионалних погледа. Синдикати образовања треба да имају сталну и централну улогу у националном и европском доношењу одлу-

ка о развоју образовних политика, посебно о педагошким питањима и о наставним програмима. Они, такође, треба да имају формални консултативни статус у односу на буџетска питања.

Истиче посвећеност ETUCE организација чланица за:

12. Наставак ангажовања у акцијама са циљем на унапређењу социјалног дијалога и колективног преговарања на европском, националном, регионалном и локалном нивоу да се осигура повећање финансирања за образовање и плате наставника, једнак приступ и услови за квалитетно образовање за све ученике, и у односу на унапређење статуса наставника и побољшања угледа наставничке професије у друштву.

13. Јачање капацитета синдиката образовања кроз обновљене и иновативне стратегије о организовању синдиката, јачање ефикасног секторалног социјалног дијалога и сарадње са другим синдикатима и партнерским организацијама у образовању.

14. Повећање учешћа кроз рад ETUCE на међународном и посебно европском нивоу доношења политичких одлука

15. Истиче директан утицај политика на европском нивоу на националне политике о образовању, радним и професионалним интересима наставника и финансијским управљањем образовним буџетима.

16. Осигурава да синдикати имају капацитет специјализоване перманентне професионалне еспертизе и истраживања о професионалним потребама и интересима наставника унутар самих синдиката образовања.

17. Обезбеђује различита средства професионалне подршке образовном особљу да буду центар за професионални развој наставника, тј информисањем наставног особља о могућностима обуке, обезбеђивањем платформе за саморазвој, умрежавање,

високо квалитетно увођење у посао и континуирани професионални развој током каријере.

18. Сарађују и боље користе европске и међународне фондове у образовању за рад у националним синдикатима на унапређењу рада и професионалног развоја наставника.

19. Проширују синдикално чланство где год је могуће и обезбеђују подршку широком кругу наставног особља укључујући нове наставнике у професији, образовне установе за наставнике, истраживаче, укључујући приправ-

нике, образовно особље које ради у јавним, приватним и религијским образовним установама и оне којима је највише потребна подршка, а то су они који раде по несигурним условима запошљавања.

20. Обезбеђују подршку, признање и једнака права чланства свим наставницима без обзира на њихово социјално економско порекло, род, старост, уверења, религију, укључујући посебне потребе, мањине, мигранте и наставнике избеглице у односу на растућу разноврсност.

21. Поново јачају активну улогу жена и младих, посебно у руководству синдиката и на нивоу доношења одлука и јачање улоге сваке од мање представљених група у синдикатима образовања.

22. Јачање солидарности између синдиката образовања и у целокупном синдикалном покрету у образовању на регионалном, националном, европском и глобалном нивоу кроз активности ETUCE и IO.

23. Подржава ETUCE да реализује ову резолуцију на европском нивоу и осигура ефикасан и ефектан социјални дијалог у институцијама Европске уније и Савета Европе.

Приредила: Б. В.

Плате и наставника и директора - компаративна анализа (II део)

Нови годишњи извештај Еуридикe за 2015/2016. годину, објављен 5. октобра, анализира плате и надокнаде наставника и директора школа у 40 европских земаља и региона и анализира промене у односу на 2014/2015. годину

Промена очекивања у погледу квалитета наставе захтева од наставника и директора школа да развију шири спектар компетенција и да извршавају већи обим задатака него што је то било раније. Од њих се очекује да употребљавају информационе технологије, раде у тиму, уче децу из различитог социо-економског и културног окружења, олакшају интеграцију деце са посебним потребама и допринесу руковођењу школе и управљању. Настава се више не сматра само трансмисијом знања: повећан нагласак је стављен на олакшавање учења, развијање кључних компетенција и учествовање у креацији знања са ученицима. Директори школа треба да предводе тимове, подрже развој наставног особља, унапреде резултате школе, повезују се са локалним чиниоцима и управљају финансијским ресурсима. Комплексност и разноврсност захтеваних компетенција представља изазов за све националне образовне системе: како најталентованије људе привући у наставничку професију и како их задржати. То је посебно тешко у време у којем је образовни сектор значајно изложен такмичењу са бизнис сектором у привлачењу најбоље квалификованих младих дипломираних стручњака и када је веома висок притисак да се јавни трошкови држе под контролом.

Надокнаде су кључни елемент који наставничку професију чини привлачном. Заједно са другим факторима, као што су радни услови, из-

гледни за развој каријере, могућност за професионални развој и признање, све то игра веома важну улогу у привлачењу људи у професију, као и осигурање да су наставници који раде задовољни и довољно мотивисани да наставе пружати висок квалитет наставе. Политике које утичу на зараде и изгледе на развој каријере оних који су запослени у образовном сектору, због тога морају бити део свеобухватне стратегије за унапређење атрактивности просветне професије, и за наставнике који већ раде и за потенцијалне кандидате.

У овом извештају су анализирани закон прописане плате и надокнаде за наставнике и директоре школа у припремном и основном образовању у државним школама у 40 европских земаља или региона. Анализирају се промене у прописаним платама током последње године, па промене у куповној моћи наставника (од 2009. до 2016.) анализом варијација унутар стандарда куповне моћи минималних законских плата у константним ценама у том периоду. Анализирају се плате наставника и ди-

ректора школа - какве су минималне и максималне плате у односу на БДП по глави становника у свим тим европским земљама. Анализирају се законске стартне плате и њихови потенцијали за повећање у односу на године службе, па стварне плате и какав је њихов однос према основним законским платама. Затим, које су надокнаде, поред законске плате, уобичајене у Европи. Анализира се ко је од власти одговоран за одлуке о нивоу обавезних основних плата и других надокнада у свакој земљи, а на крају се објашњавају главне разлике између државних и приватних школа у платама наставника.

Многе европске земље су повећале обавезне плате наставника у 2015/2016 години

Основне обавезне плате су компоненте укупне надокнаде коју наставници добијају за свој рад. Она се односи на износ који одговарајуће квалификован наставник добије у зависности од дужине професионалног искуства и/или старости. То не укључује додатке на плату или друге финансијске бенефите и не узима у обзир порезе и доприносе за социјално осигурање, које се разликује по европским земљама.

У школској 2015/16 години било је повећање законске плате наставника у великом броју европских земаља, а у другима су плате биле на готово истом нивоу као и 2014/15. Плате нису смањене ни у једној земљи.

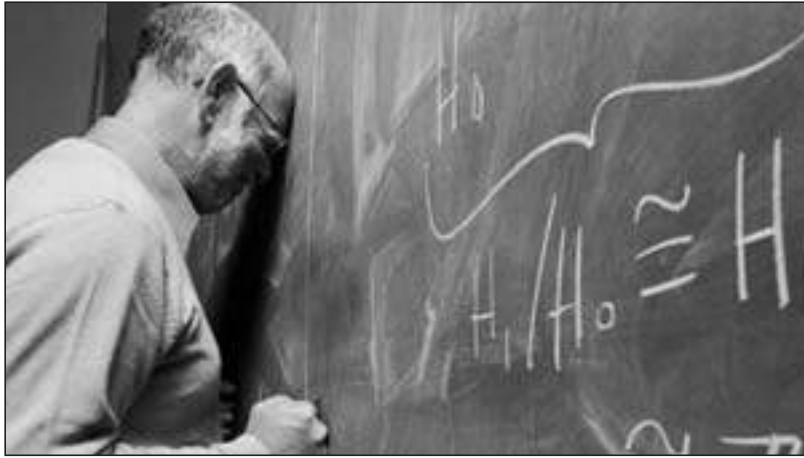
Повећање је било због општег усаглашавања плата за запослене у целом јавном сектору у 12 земаља (Немачка, Данска, Шпанија 1%, Ирска 2,5%, Литванија, Малта 2,5%, Холандија, Португал, Румунија 5% у септембру и 15% у децембру 2015, Македонија 4%, Србија 4% у децембру 2015, Турској 6% у јануару 2016 и 5% у јулу 2016).

У неким земљама је поред усаглашавања плата свих запоселних у јавном сектору, било посебних реформи плата наставника. У Чешкој је било 3% повећање за све, плус додатно за наставнике са дужим радним искуством. У Аустрији су од септембра 2015. повећане стартне плате и усвојена нова шема увећања плата, мање заснована на времену службе.

Европски суд правде је, такође, обавезао владе да усагласе године образовања и време службе за све јавне службенике, што је довело до малог повећања у обавезним платама. У Великој Британији повећане су плате за 1% у јавном сектору, а могу се повећати за 2% да се ојача атрактивност наставничке професије у раним фазама каријере. Плате наставника су реформисане у четири земље. У Бугарској је усвојен нови закон о повећању плата наставника са циљем да се млади људи привуку у наставничку професију, да се мотивише професионални развој наставника и дугорочно појача квалитет образовања. У Естонији, Мађарској и Словачкој су сличне реформе у претходним годинама, такође, резултирале повећањем плата у 2015/16 годни. Повећање плата наставника у Шкотској и Црној Гори било је због усаглашавања са трошковима живота само за запослене у образовном сектору. На Исланду је колективним уговором регулисано повећање плате засновано на индексима. У Шведској и Норвешкој, где се плате наставника уговарају у поступку преговора, плате су такође повећане.

Обавезне плате наставника је два да су се промениле у поређењу са 2014/15 у Белгији, Француској, Хрватској, Летонији, Луксембургу, Пољској, Финској, Северној Ирској и

Босни и Херцеговини. У Словенији су се влада и синдикати јавног сектора сложили да делимично продуже време замрзавања плата које је на снази, али су вратили промоције и повећали плаћања за празнике за све запослене у јавном сектору. У Грчкој, сви запослени у јавном сектору, укључујући и наставнике са најмање две године радног искуства имали су користи од малог повећања плате, без обзира што су почетне плате остале исте.

Замрзавање плата је остало у Италији, на Кипру и у Лихтенштајну. Да би се смањило јавни дефицит, италијанска влада је замрзла плате у 2010 години, почетно до 2013. али се та мера прдужавала сваке године од тада. У Лихтенштајну, повећање плата засновано на резултатима рада и повезано са индексима, о чему је парламент донео одлуку као део општег буџетског процеса није ступило на снагу 2010. као резултат економске кризе и јавног дуга. Замрзавање плата запослених у јавном сектору на Кипру, које је почело у

2013. и очекује се да се заврши до краја 2017, такође, за циљ има смањење владиних трошкова због балансирања буџета.

Од 2009. куповна моћ наставника је повећана у већини европских земаља

Као резултат економске кризе, владе у неким европским земљама су примениле смањивање или замрзавање плата за запослене у јавном сектору као меру смањења буџетског дефицита. Последњих година у многим земљама замрзавање плата је укинута и плате су усаглашене са трошковима живота. У неким земљама су спроведене реформе којима су повећане плате наставника да би се професија учинила више привлачном, да се осигура висок квалитет наставника и коначно унапреди квалитет образовања. Али, да ли су та повећања ојачала куповну моћ? У овом делу се анализира како је усаглашавање плата примењено од 2009. године утицало на вредност наставничких зарада у европским земљама.

Пре 2009. године тенденција је била да се повећају минималне законске плате у већини европских земаља. Само у Грчкој и Француској су наставници изгубили куповну моћ у поређењу са 2000. годином. Раст минималних законских плата наставника у односу на куповну моћ између 2009/10 и 2015/16 се веома разликује по земљама. Минимална законска плата, као годишња бруто плата коју добије наставник са минималним квалификацијама траженим за одређени образовни ниво на почетку каријере, онда је конвертована у куповну моћ да би се избегле разлике у ценама међу земљама и унапредила упоредивост. Основ за упоређење је 2010. година да би се идентификовале реалне, не номиналне промене, као и да се покажу промене у куповној моћи наставника.

Б. В.

Синдикално
Перо

БОРКА ВИШНИЋ и МИОДРАГ КАМПЕРЕЛИЋ • Телефон: (011)32-33-229 • Тираж: 4000 • www.sind-obr.org.rs • Е-mail: obrazovanje@sindikats.rs • Графичка припрема: ДИМИТРИЈЕ ПАВЛОВИЋ • Штампана: СИГНЕТА - Београд

Издавач: СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ, Дечанска 14, 11000 Београд • Главни уредник: ВАЛЕНТИНА ИЛИЋ • Уредник: САША ЛУКОВИЋ • Редакцијски колегијум:

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
331.105.44(497.11)

СИНДИКАЛНО перо : лист Синдиката образовања Србије / главни уредник Валентина Илић. - Год. 1, бр. 1 (2001)- . - Београд : Синдикат образовања Србије, 2001- (Београд : Сигнета). - 30 цм
Месечно.
ISSN 1451-7574 = Синдикално перо
COBISS.SR-ID 120073740

Београдска ЕТУСЕ Конференција у слици

